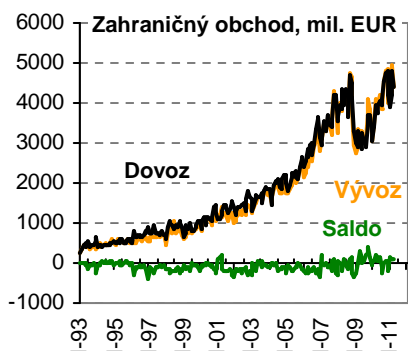

Makroekonomický a finančný vývoj v apríli 2011

Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.
Uzávierka: 12.05.2011

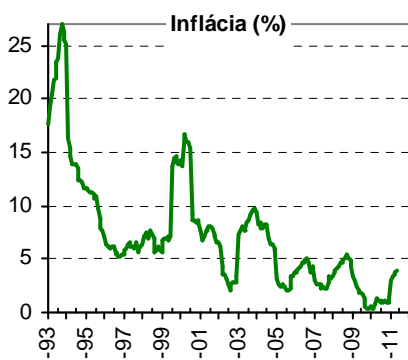

Výsledky za prvý kvartál 2011

Štatistický úrad SR zverejnil výsledky národného hospodárstva za prvý kvartál roka 2011. **Rast HDP dosiahol v medziročnom porovnaní 3,5%**. Rast sa dosiahol predovšetkým vďaka nárastu zahraničného obchodu. Vývozy tovarov a služieb narástli o 15,8% a dovozy o 11,3%. Za pozitívny moment treba pokladať pokles konečnej spotreby verejnej správy (t.j. štátu) o 2,5 % a konečnej spotreby domácností o 0,1%, menej potešil pokles spotreby domácností o 0,1%. Priaznivo sa vyvíjali investície, ktoré narástli o 2,2%.

Celková zamestnanosť sa v prvom kvartáli zvýšila o 2,1%, čo bolo menej ako nárast HDP (3,5%). Nižší rast zamestnanosti ako HDP je spôsobený zavádzaním nových technológií šetriacich prácu. Najviac narástla zamestnanosť v priemysle, o 30,1 tisíc osôb, čo súvisí s oživením exportov.

Ekonomické oživenie sa premietlo aj do rastu ziskov. Celkovo narástol zisk podnikov v slovenskej ekonomike za prvý kvartál o 15,2% a dosiahol 2,7 miliárd Eur. V nefinančných podnikoch narástol zisk o 15,3% (na 2,2 miliardy Eur) a vo finančných o 14,8% (na 0,4 miliardy Eur).

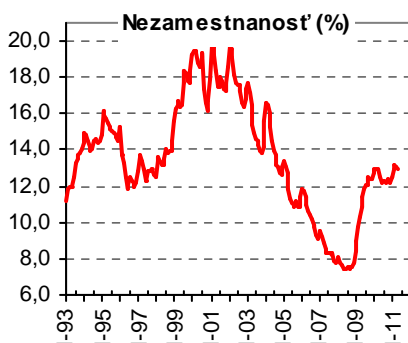

Výroba a zahraničný obchod

V apríli 2011 pokračoval **priaznivý vývoj slovenského hospodárstva**. Tržby za vlastný tovar a služby narástli v priemysle o 14,8% v porovnaní s aprílom 2010. Rast tržieb na medziročnej báze bol vysoký najmä vo výrobe dopravných prostriedkov (+23,6%), gúmy a plastov (+12,9%), elektroniky (+7,4%) a strojov a zariadení (+22,5%). Stavebníctvo v apríli 2011 vykázalo prepád tržieb o 7,9%.

Slovenské podniky a domácnosti vykázali v máji 2011 mierny vzostup optimizmu ohľadne budúceho ekonomického vývoja. Index ekonomického sentimentu sa oproti marcu 2011 zvýšil o 1,2% a dosiahol 95,4%. Napriek mesačným výkyvom, zvyšovanie optimizmu badať od polovice roka 2009. Celková úroveň indexu je však ešte dosť hlboko pod maximálnou hodnotou 110% z roku 2007.

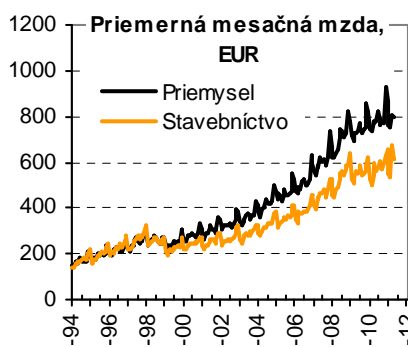
Zahraničný obchod vykázal v apríli 2011 vysoký rast. Dovoz narástli o 18,2% a vývozy o 13,4%. Dosiahol sa prebytok vo výške 113,4 miliónov Eur. Za prvé štyri mesiace činili kumulatívny prebytok 466,3 mil. Eur.

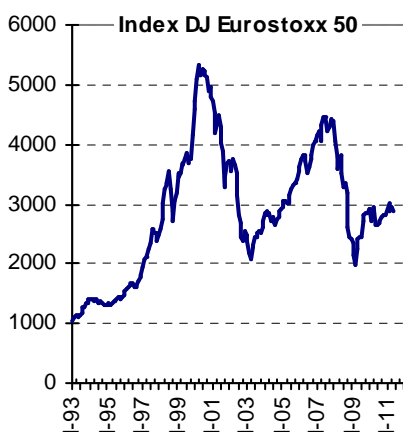
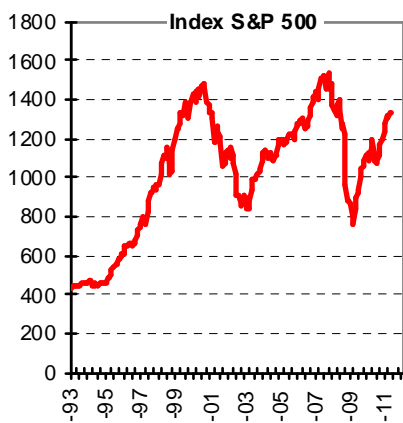
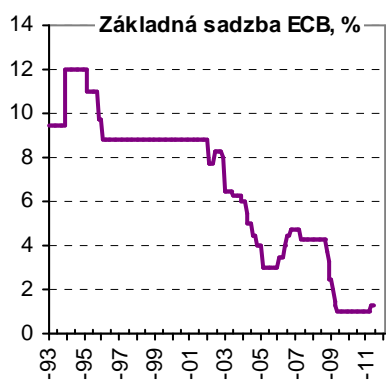

Cenový vývoj

Rast spotrebiteľských cien sa v apríli opätovne zrýchľil a dosiahol 3,7%. Najviac narástli položky ako ceny alkoholu a tabaku (+4,1%) a potravín (+6,5%), ďalej ceny za bývanie a energie (+4,3%), dopravu (+6,2%), zdravotnícke služby (+3,1%) a vo vzdelávanie (+4,4%). Za hlavnú príčinu rastu v SR cien možno označiť rast cien potravín, palív, energií a surovín na svetových trhoch. **Podľa predbežných údajov za máj dosiahla inflácia opäť rekordnú hodnotu 4,0%**.

Ceny priemyselných výrobkov pre tuzemských výrobcov sa v apríli 2011 v medziročnom porovnaní zvýšili o 3,1% a ceny pre export medziročne narástli až o 7,8%. Rast cien vo výrobnej sfére sa zrýchľuje a potvrdzuje, že **rastú najmä exportne orientované odvetvia**, ktoré sú ťahané konjunktúrou v západnej Európe. Ceny stavebných prác v apríli narástli o 1,2% a ceny stavebných materiálov o 0,7%.

Nezamestnanosť

V apríli 2011 došlo k ďalšiemu, aj keď **malému poklesu nezamestnanosti**. Miera nezamestnanosti sa oproti predchádzajúcemu mesiacu znížila o 0,2% a dosiahla 12,9%. V porovnaní s aprílom 2010 bola však miera nezamestnanosti vyššia a počty nezamestnaných prakticky rovnaké. Vysoká nezamestnanosť sa podpisuje aj na tržbách v maloobchode, ktoré v apríli klesli o 0,3%.

Verejné financie a finančné trhy

V apríli 2011 **štátny rozpočet vykázal deficit 1019 miliónov Eur, čo bolo o tretinu menej ako v apríli 2010**. Priaznivejší ako pred rokom bol najmä výber priamych daní. Zlepšil sa výber dane z príjmu právnických osôb, ktorá sa vybrala na 34,6% celoročne plánovanej hodnoty. Meškali vyvíjali príjmy z výberu DPH (32,2%) a spotrebných daní (29,4%). Podľa predbežných výsledkov za máj dosiahol deficit sumu 1567 mil. Eur. Bolo to síce o tretinu menej ako pred rokom (-2078 mil. Eur), no napriek tomu možno konštatovať, že výber daní je menší ako očakávaná.

V apríli a máji 2011 pokračoval na slovenskom finančnom trhu mierny rast úrokov z vkladov i úverov. Nárast bol zaznamenaný predovšetkým pre novo poskytnuté spotrebné úvery a nové vklady so splatnosťou do 1 roka. Tento vývoj reflektuje očakávaný rast úrokových sadzieb v Európe. Európska centrálna banka zvýšila základnú sadzbu na 1,25% od apríla 2011. **Do konca roka 2011 by mohla základná úroková sadzba stúpnuť na 1,5% a do jesene 2012 až 2,0%**. V pozadí tejto zmeny sú obavy z rastúcej inflácie. Zvyšovanie úrokových sadzieb ECB a nedôvera trhov voči schopnosti vlád plniť svoje záväzky tlačia úrokové sadzby z dlhopisov smerom nahor. Tento trend sa preniesol z dlhopisov Grécka, Portugalska, Írska a Španielska aj na dlhopisy Talianska a časom sa môže rozšíriť aj na Nemecko, Britániu, Francúzsko a USA. Americká centrálna banka zvýšenie úrokov odmietla a ponechala ich na historických minimách. De facto tak pokračuje **v znehodnotení dolára**. To sa prejavilo v posilnení kurzu eura a raste akciových trhov. Tie zaznamenali v apríli a máji trojročné maximá, v júni však kurz eura klesol v dôsledku zníženia ratingu Grécka na špekulatívnu úroveň.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska

Obdobie	2010 ^e	2010 Q3	2010 Q4	2010 Q3	02/2011	03/2011	04/2011	2011 ^f	2012 ^g
Výroba a zahraničný obchod									
HDP (mld. EUR) bežné ceny, kvartálne)	65,91	17,470	17,020	15,832	x	x	x	70,170	75,480
HDP (% rast v stálych cenách)	+4,0	+3,8	+3,5	+3,5	x	x	x	+3,4	+4,8
Priemyselná produkcia, medziroč. prírastok %	+19,0	15,7	17,4	17,0	16,4	14,5	10,7	+7,0	+7,0%
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	-7,0	-6,8	+0,9	4,3	-5,2	9,5	-7,9	+5,0	+5,0
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• Vývoz	48 651	12 005	13 643	13 209	4 314	4 956	4 421	49 500	53 000
• dovoz	48 442	12 300	13 715	12 854	4 183	4 786	4 409	48 000	51 500
• saldo	209	-295	-72	355	125	120	113	1 500	1 500
Cenový vývoj									
Medziročná inflácia, %	1,0	1,1	1,1	3,3	3,3	3,6	3,7	3,5	3,1
Zamestnanosť a mzdy									
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	769	750	844	746	x	x	x	780	820
• priemysel	794	780	854	781	750	809	793	810	860
• stavebníctvo	579	583	628	555	537	576	509	590	620
Počet zamestnaných, tis. (kvartálne, VZPS)	2 318	2310,2	2339,4	2332,0	x	x	x	2 409	2 440
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	14,4	14,1	13,9	13,9	x	x	x	13,6	13,2
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	12,7	12,3	12,5	13,1	13,2	13,1	12,9	11,5	11,1
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	382 000	374 429	376 563	393 188	395 445	392 483	384 465	350 000	340 000
Verejné financie									
Štátny rozpočet: ^a									
Príjmy v mil. EUR	10 901	7 540	10 901	2 752	1758	2 752	3 636	13 092	13 393
• percento plnenia	87,0	60,2	87,0	20,9	13,4	20,9	27,7	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	15 337	10 651	15 337	3 407	2102	3 407	4 654	16 926	16 555
• percento plnenia	94,2	65,4	94,2	20,1	9,0	20,1	27,4	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-4 436	-3 110	-4 436	-655	-344	-655	-1 019	-3 833	-3 162
Finančné trhy									
Výmenný kurz USD za EUR	1,3268	1,2910	1,3593	1,3669	1,3649	1,3999	1,4442	1,25-1,40	1,25-1,40
Priemerné úrokové miery z úverov, %									
• podniky nad 5 rokov	3,08	3,15	3,31	3,47	3,45	3,52	3,64	3,00-4,00	3,20-4,20
• spotrebiteľské do 1 roka	14,05	13,99	13,98	13,89	13,91	13,73	13,89	14,0-15,00	14,5-15,50
• spotrebiteľské nad 5 rokov	9,01	9,03	9,00	9,21	9,20	9,25	9,29	9,00-10,0	9,20-10,20
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,13	0,12	0,15	0,22	0,17	0,20	0,34	0,20-0,50	0,30-0,80
• domácnosti – netermínované vklady	0,36	0,33	0,35	0,39	0,38	0,40	0,40	0,50-1,00	0,70-1,50
• domácnosti – termínované do 1 roka	1,59	1,60	1,60	1,63	1,62	1,63	1,63	1,50-3,00	1,70-3,50
Dvojtýždňová repo sadzba ECB v % ^{b, d}	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,25	1,50	2,00
Index DJ Eurostoxx 50 ^b	2780	2 716	2 818	2 936	3 016	2 890	2 947	2 900	3 030
Index S&P 500 ^b	1139	1 096	1 204	1 303	1 321	1 304	1 332	1 170	1 220

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR. Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b - priemer za obdobie; e = odhad; f - prognóza, g = odhad kurzu eura voči doláru VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ. Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*.